

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Oboer/318/2014
Identifikačné číslo spisu:	8113219236
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8113219236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: Slovenská advokátska komora, so sídlom v Bratislave, ul. Kolárska 4, IČO: 30 795 141, právne zastúpeného Legium, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom ul. Májová č. 21, Bratislava, proti povinnému: R. F. U., bytom ul. Y. W. č. XX, T., o vymoženie pohľadávky 120,10 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 85Er/525/2013, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. februára 2014, č. k. 24CoE/6/2014-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 21. februára 2014, č. k. 24CoE/6/2014-37 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 28. októbra 2013, č. k. 85Er/525/2013-27, nepovolil odklad exekúcie a zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 13. septembra 2013 podal povinný návrh na zastavenie exekúcie a zároveň žiadal povoliť odklad exekúcie do rozhodnutia súdu o návrhu na zastavenie exekučného konania. Svoj návrh povinný odôvodnil tým, že je rozvedený, nemajetný, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov ako nezamestnaný a dlhodobo práceneschopný bez nároku na podporu v nezamestnanosti. Je voči nemu vedených viacero exekučných konaní, pričom vzhľadom na jeho vek a zdravotné komplikácie nemožno predpokladať zlepšenie jeho finančnej situácie. V danom prípade súd prvého stupňa dospel k záveru, že na strane povinného nie sú skutočnosti odôvodňujúce zastavenie, alebo odklad exekúcie. Keďže povinný svoj záväzok nepopiera a oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie dôvodne, súd prvého stupňa zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie a nepovolil odklad exekúcie.

Na odvolanie povinného Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací napadnutým uznesením z 21. februára 2014, č. k. 24CoE/6/2014-37, odvolanie povinného odmietol. Zdôraznil, že podľa § 202 ods. 2 O. s. p., odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona. S poukazom na § 56 ods. 7, § 58 ods. 1, ods. 5 Exekučného poriadku odvolací súd uviedol, že proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) a k) je prípustné

odvolanie. Poukázal na to, že v exekučnom konaní je odvolanie prípustné iba proti rozhodnutiam, proti ktorým Exekučný poriadok odvolanie pripúšťa. Zo znenia § 56 ods. 7 a § 58 ods. 5 Exekučného poriadku však možno výkladom „a contrario“ dospieť k záveru, že proti rozhodnutiu, ktorým nebol povolený odklad exekúcie a ktorým súd zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie, odvolanie nie je prípustné. Keďže proti rozhodnutiu exekučného súdu, ktorým súd prvého stupňa nepovolil odklad exekúcie a zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie, odvolanie prípustné nie je, odvolací súd odmietol odvolanie povinného podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol povinný dovolaním, v ktorom uviedol, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015 (ďalej len „O. s. p.“). Povinný navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa a vec vrátil Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Podľa povinného dikcia ust. § 57 ods. 1 písm. h/, a ust. § 58 ods. 4 Exekučného poriadku je jednoznačná, neumožňuje iný ako doslovný výklad a vylučuje tak použitie pravidla „analógiám legis per a contrario“ na základe ust. § 56 ods. 7 a ust. § 58 ods. 5 Exekučného poriadku. Dovolateľ dodal, že okrem toho „argumentum a contrario“ v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2008, sa týka len odkladu exekúcie, nie návrhu na zastavenie exekučného konania. Povinný však podal aj návrh na zastavenie exekučného konania.

Povinný má za to, že súčasne týmto postupom znemožnil odvolací súd a rovnako tak aj prvostupňový súd svojimi rozhodnutiami, právo povinného na spravodlivú súdnu ochranu. Odopretie práv povinnému spočíva v tom, že odvolací súd rozhodol o neprípustnosti odvolania povinného v rozpore s ust. § 57 ods. 1 písm. h/ a ust. § 58 ods. 4 Exekučného poriadku, pretože aj podľa judikátu Ústavného súdu SR, je odvolanie podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku vždy prípustné proti rozhodnutiam súdu o návrhu povinného podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku aj v prípade, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Oprávnený sa k dovolaniu povinného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014.

Podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 ods. 1 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti uzneseniu upravuje ust. § 239 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p.

dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodieť.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. Povinný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či v konaní odvolacieho súdu nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Za vyššie uvedený postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa dotknutého ustanovenia, treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v prípade, že podmienky pre takéto rozhodnutie neboli splnené.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, súd exekúciu zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Exekučný poriadok v § 58 ods. 4 pripúšťa odvolanie proti rozhodnutiam uvedeným v ustanovení § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ Exekučného poriadku; odvolanie je pritom prípustné v závislosti od dôvodu, pre ktorý bola exekúcia zastavená. Z hľadiska prípustnosti tohto opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia je právne irelevantné, či odvolanie smeruje proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie alebo proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2007 sp. zn. 1Cdo/308/2006, zo 14. mája 2009 sp. zn. 3Cdo/306/2008, z 24. septembra 2009 sp. zn. 3Cdo/1310/2009). Ak súd uznesením zamietne návrh na zastavenie exekúcie, je odvolanie tiež prípustné, ak sa v návrhu uplatňovali dôvody v zmysle § 58 ods. 4 Exekučného poriadku.

V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd poukazuje na obsah návrhu povinného na odklad exekúcie

a zastavenie exekúcie (č.l. 12 spisu), v ktorom uplatnil dôvod na zastavenie v zmysle § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného zákona. Pokiaľ odvolací súd procesne prípustný opravný prostriedok povinného smerujúci proti uzneseniu o zamietnutí tohto jeho návrhu odmietol ako neprípustný (§ 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.), odňal mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Výskyt procesnej vady konania tejto povahy je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.